EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 13.4.2018
COM(2018) 181 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om anvendelsen af direktiv 2007/43/EF og dets betydning for slagtekyllingers velfærd samt udvikling af velfærdsindikatorer

(EØS-relevant tekst)

1 BAGGRUND

Denne rapport vedrører Rådets direktiv 2007/43/EF[1] om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger (herefter benævnt "direktivet"), nærmere betegnet direktivets artikel 6, stk. 3, der foreskriver, at Kommissionen skal aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om direktivets anvendelse og dets indvirkning på slagtekyllingers velfærd. Rapporten ser nærmere på produktionsforhold, der påvirker slagtekyllingers velfærd, samt de samfundsøkonomiske og administrative følger af direktivet, herunder på regionalt plan. Rapporten udgør også et af de tiltag, der er omfattet af EU's strategi for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd 2012-2015[2]. EU-strategien fremmer en tilgang, der er baseret på dyrevelfærdsresultater, og opfordrer til, at man fremover i højere grad anvender indikatorer til vurdering af slagtekyllingers velfærd på bedriften og på slagtetidspunktet.

Rapporten er baseret på en undersøgelse fra 2017 om de samfundsøkonomiske og dyrevelfærdsmæssige følger af gennemførelsen af direktivet[3] (herefter benævnt "2017-undersøgelsen"). Andre informationskilder er auditbesøg foretaget af Generaldirektoratet for Sundhed og Fødevaresikkerhed med data om offentlige kontroller, udtalelser fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og andre undersøgelser, der giver den videnskabelige viden om slagtekyllingers velfærd, samt resultaterne fra en workshop for alle medlemsstater i 2017 om anvendelsen af slagteridata til overvågning af dyrenes velfærd[4].

Inden direktivets ikrafttrædelse forelå der ingen artsspecifikke velværdskrav for slagtekyllinger, idet kun kravene i direktiv 98/58/EF[5] om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, fandt anvendelse med generelle bestemmelser om husning, foder, vand og pasning, som skal være afpasset efter dyrenes fysiologiske og etologiske behov. I 2005 fremgik det af en Eurobarometer-undersøgelse, at mere end fire ud af ti EU-borgere nævnte slagtekyllinger som en af de dyrearter, der har mest brug for forbedringer, hvad angår velfærd og beskyttelse[6].

I en separat rapport fra Kommissionen om virkningen af genetisk udvælgelse på slagtekyllingers velfærd, jf. direktivets artikel 6, stk. 1, konkluderede Kommissionen, at den i tråd med sit mandat vedrørende dyrevelfærd og gennem de eksisterende værktøjer var villig til at fremme forbedringer, og at der aktuelt ikke var brug for lovgivningsinstrumenter på dette område[7].

---

1 Rådets direktiv 2007/43/EF af 28. juni 2007 om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger (EUT L 182 af 12.7.2007, s. 19-28).

2 COM(2012)6 final https://ec.europa.eu/food/animals/welfare/strategy_en

3 Study on the application of the broilers Directive (DIR 2007/43/EC) and development of welfare indicators see: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f4ccd35e-d004-11e7-a7df-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-50600507

4 "Use of slaughterhouse data to monitor welfare of broilers on farm" https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9fbf913d-de15-11e6-ad7c-01aa75ed71a1/language-en

5 Direktiv 98/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål (EFT L 221 af 8.8.1998, s. 23-27).

6 "Attitudes of consumers towards the welfare of farmed animals" http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/yearFrom/1974/yearTo/2005/surveyKy/450

7 Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om virkningen af genetisk udvælgelse på slagtekyllingers velfærd (COM(2016) 182 final) https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-182-EN-F1-1.PDF

Direktivet indførte krav om dyrevelfærd i stalde, hvor der holdes slagtekyllinger, maksimumgrænser for belægningsgrad med yderligere krav til opdrættere, der benytter høje belægningsgrader. Ved de højeste belægningsgrader skal data om dødeligheden ledsage flokken til slagteriet og vurderes. Dette er den første EU-retsakt, der indfører dyrebaserede indikatorer som en metode til regulering af dyrevelfærden. Overvågning på slagterierne udgør et supplement til ikkediskriminerende inspektioner af bedrifterne og bør i visse tilfælde resultere i bedriftsundersøgelser for at følge op på fund efter slagtning.

2 SEKTORENS ØKONOMI

EU er en stor, global producent af slagtekyllinger (11,3 % af den globale produktion) med en samlet produktion af fjerkrækød på 14,1 mio. ton i 2014. Det fremgår af 2017-undersøgelsen, at Brasilien, USA og Kina hver især producerer mere. Tre fjerdedele af EU-produktionen er koncentreret i syv medlemsstater: Polen, Det Forenede Kongerige, Tyskland, Frankrig, Spanien, Italien og Nederlandene, der også har de største bedrifter[8].

2017-undersøgelsen viser, at produktionen af slagtekyllinger i EU er steget med 18,6 % fra 2009 til 2014, og at antallet af fugle aktuelt når op på ca. 6,5 mia. om året. Produktionen og forbruget er steget støt, og kyllingekød ligger som nr. to efter svinekød, som er det kød, der forbruges mest af i EU. Produktionen af fjerkrækød i EU forventes at stige med 3,8 % og forbruget heraf med 3,4 % i perioden 2015-2025. EU er 103,9 % selvforsynende med fjerkrækød, eksporterer 11 % af produktionen og importerer en mængde svarende til 6 %. Det importerede fjerkrækød, der primært omfatter finere udskæringer fra Brasilien og Thailand, afsættes hovedsageligt i Frankrig, Tyskland, Nederlandene og Det Forenede Kongerige.

Lidt over en kvart million mennesker er ansat i EU's fjerkræssektor, jf. 2017-undersøgelsen, heraf 62 % inden for slagteri/forarbejdning og næsten en femtedel (19 %) inden for primærproduktion, hovedsagelig på de 23 360 store slagtekyllingebedrifter[9]. I nogle regioner i EU har sektoren et højt integrationsniveau (fælles ejerskab over avls-, ruge-, stald-, foderstof- og forarbejdningsanlæg), og opdrætterne får et fastsat beløb for deres arbejde og til dækning af variable omkostninger. I andre regioner er der mindre integration, og opdrætteren er også ejer af fuglene. Et højt integrationsniveau er udbredt i Østrig, Frankrig, Tyskland, Italien og Det Forenede Kongerige, mens et lidt lavere integrationsniveau er mere almindeligt i Belgien, Finland, Nederlandene, Polen og Sverige. Begge modeller er almindelige i Danmark og Ungarn.

[8] Europa-Kommissionen – GD for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter; kan tilgås på: http://ec.europa.eu/agriculture/poultry/index_en.htm

[9] Bedrifter med over 1 000 slagtekyllinger repræsenterer under 1 % af alle slagtekyllingebedrifter (Eurostat 2013), men opdrætter alligevel 94 % fuglene.

3 ANVENDELSEN AF DIREKTIVET

Det fremgår af 2017-undersøgelsen, at direktivet er blevet fuldt gennemført i national lovgivning, og at gennemførelsen af direktivet er et regionalt anliggende i Belgien, Tyskland, Italien og Spanien og et decentralt anliggende i Det Forenede Kongerige.

3.1 Uddannelse og vejledning for personer, der beskæftiger sig med kyllinger

Direktivet indførte specifikke uddannelseskrav til opdrættere med dispensation baseret på tidligere erfaring. Uddannelsen er godkendt af myndighederne og leveres typisk af en tredjepart. 2017-undersøgelsen viser imidlertid, at et lille antal medlemsstater ikke udbyder egnede uddannelseskurser.

Uddannelsen lægger vægt på opdrætterens ansvar og behovet for at afpasse ledelsen af bedriften med tilvejebringelsen af ressourcer samt de praktiske forhold omkring indfangning og transport.

Myndighederne udsteder et kompetencebevis til opdrætterne. To tredjedele af disse kompetencebeviser udstedes efter et uddannelsesforløb, og en tredjedel udstedes baseret på tidligere erfaring. Mange af de opdrættere, der ville kunne få dispensation baseret på deres erfaring, valgte i stedet at deltage i kurserne, da de gerne ville lære mere om problemstillinger vedrørende f.eks. adfærd og stress hos slagtekyllinger[10].

Personer, der indfanger og laster fuglene, inden de transporteres til slagtning, behøver ikke noget kompetencebevis, men direktivet pålægger opdrætterne at give dem instruktioner og vejledning. Normalt er det dog ikke opdrætteren, der organiserer indfangningen, navnlig ikke hvis sektoren har et højt integrationsniveau, hvor det typisk er slagteriet, der organiserer transporten, og hvor opdrætteren derfor ikke har de bedste forudsætninger for at give instruktioner til indfangningsholdet. Hvor dette er tilfældet, har visse dele af industrien sørget for yderligere uddannelse til indfangningshold for at sikre, at de pågældende personer kender til god praksis og er bevidste om deres retlige ansvar.

3.2 Belægningsgrader og inspektion

Direktivet fastsætter tre belægningsgrader, idet opdrætterne skal opfylde forskellige regelsæt for de enkelte niveauer:

- Hovedreglen er, at belægningsgraden ikke må overstige 33 kg/m^2.
- Dispensation til at overskride de 33 kg/m^2 og gå op til 39 kg/m^2 kan gives, hvis yderligere dokumenterede detaljer for den enkelte stald overholdes, og stalden opfylder visse klimamæssige krav. Desuden skal den dokumentation, der ledsager

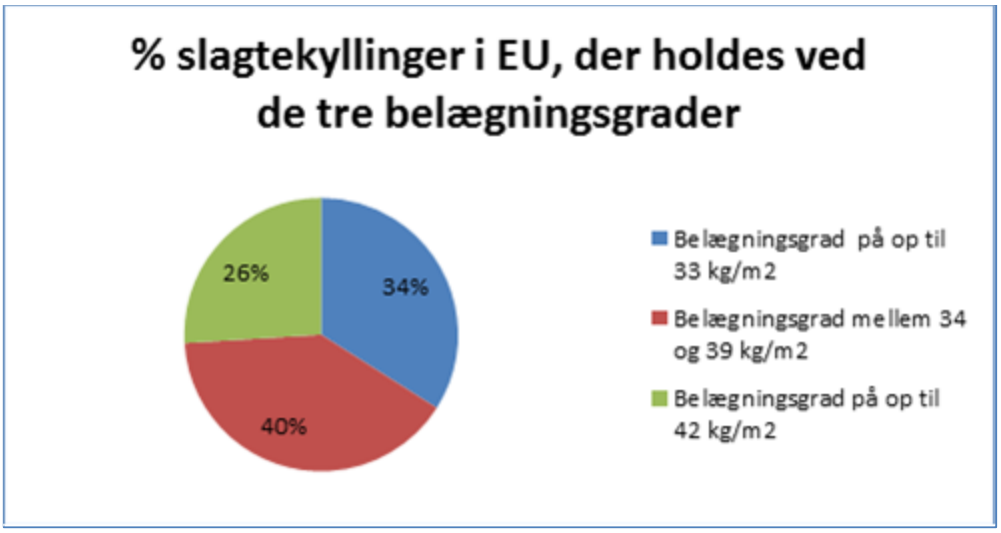
[10] "Educating professionals on animal welfare" (kurser i dyrevelfærd for fagfolk), der kan tilgås på:

https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4cca0815-024f-11e7-8a35-01aa75ed71a1

flokken til slagteriet, omfatte den daglige dødelighedsrate samt den kumulative daglige dødelighedsrate.

- En yderligere dispensation til at overskride de 39 kg/m^2 og gå op til 42 kg/m^2 kan gives, hvis myndighedernes overvågning, ud over at betingelserne i punktet ovenfor skal være opfyldt, bekræfter en lav dødelighedsrate og god håndteringspraksis. For de højeste belægningsgrader fastsætter direktivet en indikator i form af en formel til beregning af den kumulative daglige dødelighedsrate, hvis maksimumgrænse ikke må overskrides.

Ved gennemførelsen af direktivet i national lovgivning, jf. 2017-undersøgelsen, valgte Østrig, Danmark, Tyskland, Sverige og Det Forenede Kongerige at undlade at gøre brug af den ene eller begge dispensationsmuligheder med hensyn til belægningsgrad. Både Tyskland og Det Forenede Kongerige anførte, at deres beslutning var baseret på videnskabelig dokumentation for, at velfærden kunne bringes i fare ved højere belægningsgrader. I de resterende 23 medlemsstater er direktivet gennemført fuldt ud i den nationale lovgivning. På tidspunktet for 2017-undersøgelsen var der således en gruppe medlemsstater, der tillod en belægningsgrad på op til 33 kg/m^2, en anden gruppe, der tillod en belægningsgrad på op til 39 kg/m^2, og en tredje gruppe, der tillod en belægningsgrad på op til maksimumniveauet på 42 kg/m^2, idet næsten tre fjerdedele af slagtekyllingerne i EU holdes ved en belægningsgrad på under 39 kg/m^2 (se diagram):

2017-undersøgelsen viser, at lidt over en fjerdedel af EU's produktion sker ved den højeste belægningsgrad, hvor opdrætterne er forpligtet til at overholde visse yderligere krav, der er fastsat i direktivet. Over halvdelen (55 %) af de slagtekyllinger, der opdrættes ved den højeste belægningsgrad, findes i Frankrig, mens 18 % findes i Nederlandene og 9 % i Belgien.

Ved stikprøvebaserede inspektioner har myndighederne sikret, at der ikke sker overbelægning i risikoperioder. Den ene risikoperiode er lige inden "udtynding", en praksis, der anvendes i mange medlemsstater, hvor man fjerner et udsnit af fuglene med henblik på slagtning et par dage før hovedparten af flokken, hvorved der skabes mere plads i stalden. Den anden periode, hvor belægningsgraden kan være særligt høj, er umiddelbart, inden fuglene sendes til slagtning, når produktionscyklussen er færdig. For at sikre en effektiv vurdering af

opfyldelsen af direktivets krav skal medlemsstaterne fastsætte tydelige opfyldelseskriterier, så det er praktisk muligt for inspektørerne at vurdere, om en bedrift opfylder lovkravene. De fleste medlemsstater gav inspektørerne vejledning i, hvilke praktiske skridt der skal tages ved måling af belægningsgraden, men kun få gav vejledning i, hvordan det vurderes, om ventilationen er tilstrækkelig. Ventilation er et kritisk punkt til sikring af gode klimaforhold i stalden, men kun en lille del af medlemsstaterne havde defineret maksimumkoncentrationer for gasser og fremskaffet udstyr til måling heraf. Stikprøvebaserede inspektioner har generelt mere fokus på de anvendte ressourcer end på selve fuglene, da det er vanskeligt at undersøge enkelte levende fugle blandt mange tusinde i en fjerkræstald.

Nogle myndigheder, herunder myndighederne i Danmark, hvor man længe har anvendt et system til overvågning af specifikke indikatorer på slagteriet, anførte, at det er mere effektivt at identificere problembedrifter ved overvågning på slagteriet end ved stikprøvebaserede inspektioner af bedrifterne. Disse myndigheder mener, at anvendelse af en dyrebaseret indikator, der kan måles efter slagtning, og som er tæt korreleret med de klimatiske forhold i stalden under opdrættet, er den mest effektive måde til organisering af kontroller og identificering af potentielle problemer med miljøforholdene på bedrifterne.

Industrien såvel som myndighederne vurderer, at det er meget byrdefuldt at skulle opfylde kravet om, at data for både daglig dødelighedsrate og kumulativ daglig dødelighedsrate skal ledsage flokkene til slagteriet. I størstedelen af medlemsstaterne er det kun data om den kumulative daglige dødelighedsrate, der ledsager flokken til slagteriet. For at undersøge, hvornår dødsfaldene indtræffer, f.eks. tæt på slagtetidspunktet eller tidligere i opdrætsperioden, skal myndighederne have adgang til data om den daglige dødelighedsrate, hvis belægningsgraden er højere end 33 kg/m^2. Fremskaffelsen af disse data er gjort lettere i nogle medlemsstater, hvor opdrætterne registrerer den daglige dødelighedsrate direkte i en database. Disse data kan også tilgås af embedsdyrlægerne, hvis de ønsker at undersøge, hvornår dødsfald er indtruffet.

De forskellige medlemsstater har forskellige maksimumgrænser for belægningsgrad. De højere krav til bedriftsledelse og overvågning ved højere belægningsgrader imødegår potentielle velfærdsproblemer.

Kravet om at uddanne opdrættere værdsættes af industrien, og visse dele af industrien sørger også for yderligere uddannelse af transportaktørerne og det personale, der står for indfangning af fuglene inden transport.

Bedriftsinspektioner sikrer generelt, at lovkravene opfyldes, men medlemsstaterne har ikke altid udformet tydelige opfyldelseskriterier, der kan sikre, at deres inspektører kan foretage en praktisk vurdering af, om bedrifterne opfylder lovgivningen. Der findes dog visse gode praksisser som f.eks. veldefinerede maksimumkoncentrationer for gasser og tilgængeligt udstyr til måling heraf.

En god praksis i nogle medlemsstater er automatisk deling af dødelighedsdata, hvilket gør det lettere at efterforske tilfælde, hvor der er sket mange dødsfald, jf. direktivets krav.

4 UDFORMNING AF VELFÆRDSINDIKATORER

4.1 Obligatoriske indikatorer

For at kunne bruges i et overvågningsprogram skal en indikator være tydeligt defineret, praktisk målbar og understøtte vurderingen af, hvorvidt forholdene på bedriften er acceptable. Den maksimale kumulative daglige dødelighedsrate[11] er en sådan indikator for bedrifter, der har de højeste belægningsgrader, jf. direktivets specifikationer.

Denne indikator, der beregnes for den enkelte flok ved brug af en formel, der er specificeret i direktivet, kan anvendes til at måle, om opdrætteren har været i stand til at undgå et uforholdsmæssigt stort antal dødsfald i opdrætsperioden. Hvis flokke med de højeste belægningsgrader overskrider den fastsatte grænse for dødelighed, vil myndighederne kræve af opdrætterne, at de kan godtgøre, at årsagerne ligger uden for deres kontrol, idet de ellers vil være forpligtet til at opdrætte de efterfølgende syv flokke ved lavere belægningsgrader. I denne periode skal opdrætteren holde belægningsgraden på et lavere niveau, før han/hun igen får tilladelse til at opdrætte sine slagtekyllinger ved de høje belægningsgrader.

Ved uforholdsmæssigt stor dødelighed ses det ofte, at dødsfaldene sker i den første opdrætsuge, og at opdrætteren hævder, at dødsfaldene skyldes forholdene i rugeriet og/eller i forældreflokkene. Myndighederne godtager sådanne påstande uden at undersøge forholdene i rugeriet. EU-lovgivningen fastsætter ikke specifikke krav til rugerier, og ingen af de medlemsstater, der har været genstand for auditbesøg fra GD for Sundhed og Fødevaresikkerhed, havde kriterier for vurdering af de generelle krav i direktiv 98/58/EF i forhold til rugerierne.

Anvendelse af den kumulative daglige dødelighedsrate som argument for, at belægningsgraden i de efterfølgende flokke skal reduceres, opfattes ofte som en straf. For at blive under grænsen og undgå at skulle reducere belægningsgraden kan en opdrætter, der ellers ville frasortere fugle af hensyn til dyrevelfærden, i stedet finde på at sende potentielt uegnede fugle til slagtning, så de ikke kommer til at indgå i dødelighedsraten på bedriften.

Overvågning af forholdene, herunder tjek for unormale niveauer af kontaktdermatitis, parasitisme og systemiske sygdomme, indgår om nødvendigt i den rutinemæssige inspektion efter slagtning på slagteriet. Direktivet definerer imidlertid ikke, hvornår graden eller alvoren af sådanne forhold kan siges at svare til ringe velfærdsbetingelser. Selv om embedsdyrlægen er forpligtet til at underrette opdrætteren og den kompetente myndighed om inspektionsresultaterne, hvis de tyder på ringe dyrevelfærd, er det således op til medlemsstaten at udforme målbare kriterier og definere en indikator, der kan understøtte en sådan vurdering.

[11] "Den kumulative daglige dødelighedsrate" er summen af daglige dødsfald, dvs. antallet af kyllinger, der er afgået ved døden i en stald samme dag, herunder kyllinger, der er blevet frasorteret på grund af sygdom eller lign., divideret med antallet af kyllinger, der er til stede i stalden den pågældende dag, ganget med 100.

4.2 Valgfri indikatorer

2017-undersøgelsen viser, at 18 medlemsstater har et krav i deres nationale lovgivning, der foreskriver, at trædepudedermatitis skal registreres, og 15 knytter dette krav til målrettede foranstaltninger. Trædepudedermatitis er en indikator, der overvåges på slagteriet, og som kan anvendes til at identificere problembedrifter, hvor det er nødvendigt med korrigerende foranstaltninger for at løse de underliggende problemer. Trædepudedermatitis er en form for kontaktdermatitis, der skyldes ammoniaksvidning, hvor længerevarende kontakt med dårlig strøelse, der har et højt fugt- og ammoniakindhold, forårsager kemisk irritation af huden. Trædepudedermatitis er korreleret med andre former for kontaktdermatitis som f.eks. hasesvidning og brystblærer, der ikke kun tyder på strøelse af dårlig kvalitet, men også eventuelt halthed eller andre bevægelsesproblemer. Indfangnings-, transport- og slagteforholdene har ingen betydning for disse dermatitis-tilstande, der derfor er en god indikator for dyrevelfærden på bedriften. 15 medlemsstater knytter denne indikator til lovfæstede målrettede foranstaltninger, og det samme gør Det Forenede Kongerige og Spanien (dog uden lovkrav). Det betyder, at næsten 80 % af fjerkræproduktionen i EU er underlagt et sådant scoringssystem.

Det er Sverige, Danmark, Nederlandene og Det Forenede Kongerige, der har gjort praktisk brug af denne indikator længst, og de anvender det trestrengede scoringssystem, der først blev indført i Sverige[12]. De 11 medlemsstater, der ikke har et sådant scoringssystem knyttet til målrettede foranstaltninger, udfører ikke desto mindre inspektioner efter slagtning, jf. forordning (EF) nr. 854/2004[13], men gør ikke systematisk brug af disse data ved prioriteringen af bedriftsinspektioner.

Brugen af trædepudedermatitis som en indikator har gjort det muligt for medlemsstaterne at udvikle effektive systemer til kontrol af slagtekyllingers velfærd[14]. Selv om scoringen og udløsningsniveauerne varierer mellem medlemsstaterne, har de alle udarbejdet instruktioner i, hvordan der skal foretages vurdering efter slagtning, resultatrapportering og opfølgning. Det er nødvendigt med god kommunikation og koordinering mellem de myndigheder, der har tilsyn med slagterier og bedrifter, så opdrættere med konstant høje scorer tvinges til at gøre noget ved problemet. Konstante lave scorer for trædepudedermatitis viser til gengæld, at opdrætteren udfører sit arbejde ordenligt.

[12] "Management tools to reduce footpad dermatitis in broilers", I. de Jong & J. van Harn, Aviagem, 2012

[13] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 206. Berigtiget og offentliggjort på ny i EUT L 226 af 25.6.2004, s. 83)

[14] "Contribution of Meat Inspection to the surveillance of poultry health and welfare in the European Union", A. Huneau-Salaün, K. D. Stärk, A. Mateus, C. Lupo, A. Lindberg, S. Le Bouquin-Leneveu, Epidemiology & Infection, 2015, vol. 143, udgave 11, s. 2459-2472

EFSA har udformet et harmoniseret dataindsamlingssystem og en model for indsendelse af data[15], jf. direktivets artikel 6, stk. 2. De eksperter fra medlemsstaterne, der deltog på workshoppen i 2017, anførte, at selv om den epidemiologiske/prøvebaserede tilgang gav et billede af forekomsten af trædepudedermatitis på nationalt plan, opnåede man ikke et værktøj til prioritering af løbende kontroller af individuelle bedrifter. Eksperterne fra medlemsstaterne konkluderede, at medlemsstaterne var nødt til at udarbejde en vejledning om, hvordan data fra slagterier kunne anvendes som led i risikobaserede kontroller, medmindre de allerede havde oprettet et sådant system.

Dødelighedsraten giver et grundlæggende mål for flokkens velfærd, men scoring af specifikke former for kontaktdermatitis efter slagtning, navnlig trædepudedermatitis, anvendes nu i de fleste medlemsstater som den bedste metode til risikovurdering af slagtekyllingebedrifter, herunder prioritering af bedrifterne med henblik på undersøgelser og foranstaltninger. Det kan være hensigtsmæssigt at overvåge de efterfølgende flokke efter slagtning for at vurdere, om de underliggende problemer er blevet afhjulpet.

Forholdene i rugerierne og/eller forældreflokkene mistænkes ofte for at være årsag til høj dødelighed i de tidlige opdrætsstadier, men rugerierne og forældreflokkene undersøges ikke af myndighederne, da de ikke har defineret specifikke dyrevelfærdsbestemmelser, der omfatter disse.

5 INDVIRKNING PÅ KYLLINGERS VELFÆRD

En EFSA-udtalelse[16] angiver benproblemer, kontaktdermatitis, ascites og pludselig død som de sygdomme/tilstande hos slagtekyllinger, der siger mest om deres velfærd. I udtalelsen anføres det, at disse sygdomme/tilstande er blevet værre på grund af intens udvælgelse med henblik på hurtig vækstrate og øget foderudnyttelse, men også på grund af miljømæssige forhold. Direktivet sigter mod at forbedre kyllingers velfærd gennem bedre bedriftsledelse og bedre miljøforhold og at lade problematikken omkring genetisk udvælgelse være genstand for en anden rapport fra Kommissionen.

Det fremgår af 2017-undersøgelsen, at hverken medlemsstaternes eller industriens vurdering af direktivets virkning har været særlig omfattende. De auditbesøg, der er foretaget af GD for Sundhed og Fødevaresikkerhed, udgør sammen med 2017-workshoppen for medlemsstater grundlaget for nedenstående konklusioner vedførende direktivets virkning på fuglenes velfærd.

Produktionssystemerne er stort set de samme, som før direktivet trådte i kraft, med daggamle kyllinger i stalden på et gulv dækket med strøelse (f.eks. halm, træflis, tørv eller papir). Staldene og miljøet er blevet forbedret, idet nogle medlemsstater har udfaset ældre stalde, der

[15] "Technical assistance to the Commission (Article 31 of Regulation (EC) No 178/2002) for the preparation of a data collection system of welfare indicators in EU broilers' slaughterhouses" http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2013.3299/pdf

[16] "Scientific Opinion on the influence of genetic parameters on the welfare and the resistance to stress of commercial broilers" http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2010.1666/full

ikke har kunnet leve op til kravet om at opretholde en gennemsnitlig relativ fugtighed indendørs på under 70 % i 48 timer ved en udendørstemperatur på under 10 °C. Man har også konstateret, at manglende overholdelse af dette krav har medført stor forekomst af trædepudedermatitis, og at overvågningen af denne indikator har medført forbedrede stalde.

De mest systematiske forbedringer er således opnået gennem foranstaltninger til afhjælpning af trædepudedermatitis frem for gennem stikprøvebaserede bedriftsinspektioner. Foranstaltninger til afhjælpning af høj forekomst af kontaktdermatitis har også omfattet slagtning af fuglene i en yngre alder, før der opstår bevægelsesproblemer, og dermed forebyggelse af en forværring af fuglenes velfærd. Man har også opnået positive resultater i form af en reduktion i sygdomme som f.eks. coccidiose og nekrotisk enteritis ved at sørge for egnet strøelse gennem flokkens fulde livscyklus, så fuglenes sundhed forbedres.

Som led i det arbejde, der er udført af GD for Sundhed og Fødevaresikkerhed i forbindelse med Kommissionens handlingsplan mod antimikrobiel resistens[17], er der fremkommet yderligere indirekte indikationer på de gavnlige virkninger af at indføre sådanne foranstaltninger for flokkene Det er bl.a. blevet dokumenteret, at behovet for at anvende antimikrobielle stoffer (bortset fra coccidiostatika) til behandling af almindelige lidelser er blevet væsentligt reduceret, eller helt elimineret, i de medlemsstater, som har et stærkt fokus på velfærd, sundhed og hygiejne[18].

Direktivet har givet gode rammer til sikring af slagtekyllingers velfærd, og selv om der ikke er defineret et system til scoring af trædepudedermatitis på EU-plan, har anvendelsen af denne indikator givet de mest systematiske forbedringer i dyrevelfærden.

6 OMKOSTNINGER TIL GENNEMFØRELSE AF DIREKTIVET

Det fremgår af 2017-undersøgelsen, ud fra en undersøgelse blandt medlemsstaterne, at omkostningerne til gennemførelse af direktivet er estimeret i seks medlemsstater, og at disse omkostninger ikke er sammenlignelige. De registrerede gennemførelsesomkostninger, herunder årlige udgifter såvel som engangsudgifter, var relateret til opdrætternes udgifter til opfyldelse af de mere detaljerede krav, myndighedernes udgifter til ekstra personale og udstyr til måling af miljøparametre samt administrations- og produktionsomkostninger i industrien.

Det fremgår af 2017-undersøgelsen, at medlemsstaterne og branchen generelt ikke mener, at gennemførelsen af direktivet har væsentlige finansielle følger. De eneste medlemsstater, der mener, at der er tale om væsentlige omkostninger, er Det Forenede Kongerige og Nederlandene. Det Forenede Kongerige vurderer, at der ud fra en konsekvensanalyse, der blev gennemført inden direktivets ikrafttrædelse, er tale om en udgift på ca. 71,1 mio. EUR til engangsudgifter og årlige omkostninger over otte år. Den største udgift skyldes Det Forenede Kongeriges beslutning om ikke at tillade bedrifterne at holde fjerkræ ved de højeste belægningsgrader. Ifølge 2017-undersøgelsen bæres disse omkostninger af branchen, men

[17] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1523357792775&uri=CELEX:52017DC0339
[18] http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=121

forbrugernes villighed til at betale for produkter med højere dyrevelfærdsstandarder opvejer udgifterne ved lavere belægningsgrader og produktion. I Nederlandene er der ikke gennemført nogen konsekvensanalyse. Både myndighederne og industrien mener imidlertid, at gennemførelsen af direktivet har medført store omkostninger, da belægningsgraden inden direktivets ikrafttrædelse lå på 45-50 kg/m², og at udgifterne ved den lavere produktion, der skyldes direktivets krav om lavere belægningsgrad, skulle bæres af branchen. Nederlandene vurderer, at de årlige administrations- og produktionsomkostninger for branchen beløber sig til 2,7 mio. EUR, eksklusive det indtægtstab, der skyldes den reducerede belægningsgrad, som direktivet kræver. I andre medlemsstater lå gennemførelsesomkostningerne på mellem et minimalt beløb og op til 6 mio. EUR årligt (Finland).

Overvågning af indikatorer på slagterierne blev anset for at medføre omkostninger til både slagterimedarbejdere og embedsdyrlæge (Tjekkiet vurderede f.eks., at udgifterne til kontroller på slagterierne lå på ca. 1,3 mio. EUR).

Opdræt af slagtekyllinger er en stor og voksende sektor i EU's landbrugsøkonomi, der skaber mange arbejdspladser. Der er stort set balance mellem eksport og import, og gennemførelsen af direktivet har ikke været forbundet med større omkostninger. Sektorens konkurrenceevne i de forskellige medlemsstater er ikke blevet negativt påvirket af at skulle holde dyrene ved lavere belægningsgrader.

7 KONKLUSION

Opdræt af slagtekyllinger er en væsentlig del af EU's landbrugsøkonomi, og i henhold til oplysningerne fra 2017-undersøgelsen har gennemførelsen af direktivet ikke været forbundet med større omkostninger. Direktivet har skabt en ramme, inden for hvilken medlemsstaterne har forbedret bedriftsledelsen og staldforholdene for slagtekyllinger, hvilket har haft en positiv indvirkning på fuglenes sundhed og velfærd.

Kontroller i form af overvågning af trædepudedermatitis er den bedste metode til at påvise, at dyrevelfærden er blevet bedre. Sådanne kontroller er den mest effektive metode til prioritering af bedriftsundersøgelser. Desuden har myndighederne og opdrætterne kunnet måle fremskridtene og opretholde standarderne baseret på de faktiske dyrevelfærdsresultater ved at foretage scoring af trædepudedermatitis.

Medlemsstaterne ved, hvad de skal gøre for at indføre systemer til overvågning af trædepudedermatitis, og to tredjedele af medlemsstaterne har allerede iværksat sådanne systemer.

Stikprøvebaseret inspektion af bedrifterne er stadig en vigtig del af ethvert kontrolsystem, navnlig for at kontrollere, om belægningsgraden, bedriftsledelsen, staldforholdene og andre ressourcer er i orden.

De forskellige medlemsstater har forskellige maksimumgrænser for belægningsgrad, og den potentielt negative effekt af høje belægningsgrader er blevet afhjulpet med indførelsen af

strengere krav og ved at anvende den kumulative daglige dødelighedsrate som indikator. En høj dødelighed er ofte blevet tilskrevet forholdene i rugerierne og/eller forældreflokkene, men ifølge de foreliggende oplysninger har myndighederne ikke truffet foranstaltninger til imødegåelse af en sådan mistanke. Det er også en udfordring for myndighederne at foretage en ordentlig vurdering af de mere tekniske forhold, der påvirker kyllingernes velfærd, f.eks. ventilation.

Kommissionen vil fortsat samarbejde med medlemsstaterne om at udbrede den gode kontrolpraksis samt med medlemsstaterne og industrien om at udarbejde vejledninger om bedriftsledelse.